Դ Վ Բ Ա Գ Օ

Օրագիրին սէնէլիք գըյմէթի բէշին օլարագ 200 ղրշ օլուպ, վէհէր նիւսխէսի 40 փարայա սատըլմագտա տըր ։
Թիճարէթխանէ մուհթէրիլ ... [illegible]

ՕՐԱԳԻՐ
Կ. ՊՕԼՍՈՅ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Խուսուսի իլան ... [illegible]
Մէքթուպ վէ սայիրէ ... [illegible]

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ | ١٢٨٧ ՇԷՎՎԱԼ ١٦ | ՇԱԲԱԹ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1870 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 7 ՅՈՒՆՎԱՐ | ԹԻՒ 337

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Հետեւեալ ազդը թէպէտ եւ յուլիս ամսոյ մէջ հրատարակած էինք, սակայն ոմանք մոռցած ըլլալնուն՝ պարտաւորեցանք կրկին անգամ հրատարակել ։

ԱԶԴ

Օրագիր յուլիս 1 էն սկսեալ փոխանակ շաբաթը 3 թերթի՝ շաբաթը 6 թերթ հրատարակուած ըլլալուն, մեր բաժանորդաց հետ ունեցած հաշիւնուս սա կերպ կարգադրութիւն մ'ըրած ենք, այսինքն յուլիս 1 էն առաջ քանի ամսական որ պարտական էին, անոր կէսը պարտական պիտի սեպուին, այսպէս ։

Սեպտեմբեր	1 ը	Օգոստոս	1
Հոկտեմբեր	1 ը	Օգոստոս	15
Նոյեմբեր	1 ը	Սեպտեմբեր	1
Դեկտեմբեր	1 ը	Սեպտեմբեր	15
Յունվար	1 ը	Հոկտեմբեր	1
Փետրվար	1 ը	Հոկտեմբեր	15
Մարտ	1 ը	Նոյեմբեր	1
Ապրիլ	1 ը	Նոյեմբեր	15
Մայիս	1 ը	Դեկտեմբեր	1
Յունիս	1 ը	Դեկտեմբեր	15

Եթէ կան անձինք (թէպէտ չենք կարծեր) որ մեր այս կարգադրութեանը չեն հաւնիր, կը խնդրենք որ՝ իրենց անունը մեզ իմացնեն, որպէս զի մենք ալ ըստ նախորդ պայմանի երկու օրն անգամ մը ղրկենք իրենց թերթը ։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Վիէննա ղազէթալարընըն Օրլէան Թարաֆլարընտա պուլունան մուխպիրլէրին Թաստիգ իլէ նէշրէն, սօն կիւնլէրտէ Օրլէան Թարաֆընտա վուգու պուլան մուհարէպէլէրտէ, Բրուսիալըլարըն վէօրթ վէ Բէյլօֆֆըն գավղալարընտա օլան գահրամանլըգլարընտան զիատէ Թէլէֆաթլարը վուգու պուլմուշ տուր ։ Պունլարըն իթիգատընճա ճիւմհուրիէթ օրտուլարը, իմպարաթօր օրտուլարընտան զիատէ իկթիտար կէօստէրմիշլէր տիր ։

—Արաա մուհարէպէլէրը, Պօսար Թարաֆընտա Բրուսիալըլարըն [illegible] հիւճում կէօթիւրմիւշ օլան 14 արապա վէ 30 պարգիրտէն իպարէթ պիր քէրվանը զապթ իթմիշլէր տիր ։

—Ալմանեա էսիրլէրինտէն վարիտ օլան մէկթուպլար Ֆրանսըզլար Թարաֆընտա հագգլարընտա իճրա օլունան մուամէլէլէր վէ հագարէթլէրտէն զիատէ մէմնունիյէթ վէ խօշնուտիյէթլէրինի պէյան իթմէքտէ տիրլէր ։ Քէզալիք Աֆրիքա'տա կէօնտէրիլմիշ օլան Ալմանեա էսիրլէրի մահալլը մէզքիւրուն հավասընտա շիքայէթ իտէ պիլմիշ տիրլէր, վէ Բարիզտէ պուլունանլար իսէ Լօզանթալարտա իգամէթ իթմէքտէն զիատէ բահալը էսիր կէչիրմէքտէ օլտուգլարընը պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։

Նիւ–Եօրք–Իրէս նամ ղազէթա մէզքիւր մուխապէրէթլարը պիլտիրմէքտէ տիր պատա, ֆիլվագի Ֆրանսա մուհթէմէտտին միլլէթլէրին մաֆէվգինտէ պուլունմագ տա տըր տէմիշ տիր ։

Բրուսիա [illegible]

Բօրթուգալ խիւգիւմէթինտէ պուլունան Ձայալ նամ իսկէլէտէն Նոյ. 17 Թարիխլի չու ամիթուքի սուրէթտէ խապէր վէրիլմիշ տիր ։

Բրուսիա Ֆըրգաթէյնի Արգօնա, կէչէն սէպտ. սոն զարֆընտա Բօրթուգալ սուլարընտա Մօնգալմ նամ Ֆրանսըզ զըրխլը գօրվէթինէ Թէսատիւֆ իտէրէք, Ֆրանսըզ գօմանտանը Բօրթուգալ սուլարը պիթարաֆլըղընա րիայէթ իթմէսի իչին Բրուսիա սէֆինէսի սէլամէթինի պուլմուշ իտի ։

Օլ վագըթտան պէրի, Բրուսիա Ֆըրգաթէյնի օրալարտա հէր քէս պէքլէմէքտէ իտի վէ Թէմմուզ Թարիխինտէ կիրմիշ օլան պիր իւմնիաղ իլէ 28 բարէ Թօբունու վէ կէմինին պաչընը զէնճիր իլէ զըրխլամըշ գավղայա կիրէճէք գատար քեաֆի պիր գուվվէթ առա իթմէյէրէք, Հօրթ'ա լիմանընտա օթուրուպ տուրմագտա վէ պու ռէֆա 20 Թօբլու վէ օտունոուն պիր Ֆրանսըզ Ֆըրգաթէյնինին մուավէնէթինէ [illegible] իտի ։

Նոյ. 14 տէ, պուլունանտէ իչար օլունան Պէլօն նամ Ֆրանսըզըն ավիզօ Ֆըրգաթէյնի, ամիրալը սանկի Պօրտօ գօմանտասընտա պուլունտուղու հալտէ, Շարգ պօղազընտան Հօրթ'ա լիմանընա կիրմիշ վէ պայրագլարընը աչարագ, [illegible] Արգօնա նամ Ֆըրսըզ Ֆըրգաթէյնինին էօնիւնտէն [illegible] Բօրթուգալ [illegible] Բրուսիա սէֆինէսի [illegible] ։

Ֆէրտասը կիւնիւ, Պէլօն անի վէճհ իլէ գավղայա մէյտան օգուճ [illegible] տըր, վէ Արգօնա Թէքրար Նէհրինտէն [illegible] տըր ։ Վէ պու խուսուսէ հալինին կէրէքի կիպի ճէվաբը վէրիլմիշ տըր, չիւնքի իք կիւնիւ Բրուսիա օֆիչիալլարընըն, նէվմի մէզպուրտէ 2 Ֆըրգաթօնլար պէյլէնէ պիր գավղա մուճէրրէպ խուսուսի Թասաիքլէթ [illegible] իտի ։

Բրուսիա Ֆըրգաթէյնինին գուվվէթ ճէ խօթ հիւլիէնտէ բաղլէն գավղատան իճթինապ իթմէքտէ օլտուղու խաքրա օլարագ, Ֆրանսըզ Ֆըրգաթէյնի Նոյ. 16 տա, լիմանտա

կիրիպ, Արգօնանըն էօնիւ պաչընտա տէմիրլէմիշ վէ Բօրթուգալ հիւգիւ-մէթի իլէ աճէլէտէն օլան րէսմի Թէպլիղլէրին իֆասը իչին Թօբլար էնտախթի իլէ սէլամլամըշ տըր ։

Իւչ մահ միւտտէթ զարֆընտա Ֆրանսըզլարըն Մօնգալմ վէ Պէլօն սէֆինէլէրի Թարաֆընտան խայրագ օլունան խալխանէ վէ ճէսուր ամմալ ու հարէքէթ վէ Բրուսիանըն Արգօնա Ֆըրգաթօնունուն գօրգագլըղը, Բօրթուգալլըլար իւղէրինէ կէրէքի կիպի պիր Թէսիր բէյտա իթմիշլէր վէ էֆքեարը ամմէ, Բրուսիալըլարըն իսէ իւչ գաթ գուվվէթ վէ էղէմիլէճէք գուվվէթլէրի օլմասընա ու ֆագ գուվվէթէ գարշը գավղատա կիրիշ-մէմէքտէ օլտուգլարընա խաքրամ օլմուշ տուր ։

Ամէրիգանըն օրտու վէ տօնանմասը ։

Ամէրիգա հիւքիւմէթինին պու սէնէ-նէ յի հազըրլամա ըէսմէն նէշր իլէտիղի էվրագլարըն իչինտէ օրտու գօմանտանը ժէնէրալ Շէրմանըն նէշր իթտիղի օրտու լիսթասը ղանէթ տիգգաթա շայան տըր. Մէզքիւր լիսթա հէր նէ գատար մուխթասար իսէ տէ, Ամէրիգա օրտուսու խուդրէթ Թէքմիլ պիր մալումաթ վէրմէքտէ տիր. Չիւնքի Ամէրիգա օրտուսու պունտան ալթը սէնէ էվվէլ պիր միլիօն ասքէրի Թէճաւիւզ իթմէքտէ իքէն իսէ, հիւքիւմէթի մէզքիւրուն կիւն պէ կիւն քէնտի օրտու սունուն միգտարընը ազալթմագ վէ պէօյլէլիքլէ աստէ վագըթտա խալքը մէսարիֆ-թէն գուրթարմագ բօլիթիգասընա մէյլի, մէզքիւր օրտու շիմտի 2488 զապըթան վէ 31 870 գատար իլէ ալայ-նան ասաքիրէ էնհիսար իտի ։

Իշ պու օրտու չու ամիթուքի սուրէթտէ Թէշքիլ օլունմուշ տըր. Խաժի 10 Թապուր սիւարի ալայը 9892 նէֆէրտէն միւթէշաքքիլ, Թօբճու ասաքիրի 4300 նէֆէր, 25 Թապուր բիատէ ասքէրի 16·936, Ճէման 31.178 քիշի. Պունլարտան պաշգա ալանլար իսէ 580 նէֆէր միւհէնտիս վէ պայգ սայիր կէրէք խասթախանէ վէ կէրէք հարպ խիտմէթինտէ միւճէր րէտ օլան քիմսէնէլէրտէն իպարէթ տիր. Ամէրիգա օրտուսու, սայրէտա պու գատար ազ օլտուղունա նիսպէթլէ, մէզքիւր 34·870 ասաքիրին էօնիւմիւզտէքի 1871 յուլիս 1 տէ 30,000 քիշիյէ ինտիրիլմէսի սախի գարար վէրիլմիշ տիր ։

Քէզալիք Մութէհիտէ Ամէրիգանըն պահրիյէ նազըրը սըրքեաթիպի Մ. Ռօպսընըն պիր րաբօրթօսունտա նէշրէն, Ամէրիգանըն Էվրոբա վէ Ասիա սուլարընտա պուլունան գուվվէթի պահրիյէսի 350 բարէ Թօբ Թաշըր 40,000 Թօնիլաթօ աղըրլըղընտա 37 աթէշ հարպ սէֆինէլէրինտէն իպարէթ օլտուղու անլաշըլըր. Մաաէմա քի Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին մէզքիւր սուլարտա 328·000 Թօնիլաթօ աղըրլըղընտա 191 աթէշ սէֆինէսի պուլունմագտա տըր ։

Իշպու կէմինէ մունինեա իւզէրինտէ քեաֆֆէ յի տէվլէթլէրտէն զէնկին օլան Ամէրիգա հիւքիւմէթինին սայիր տէվլէթլէրէ նիսպէթլէ, պու տէրէճէ ուֆագ պիր գուվվէ յի պահրիյէ սախլամասը չանանը Թէաճճիւպ պիր խուսուս տըր ։ Լաքին հիւքիւմէթը մէզքիւրուն Թիճճար կէմիլէրինին սայըսը 28·138 աթէշէ պալիղ օլուպ, Թիճճարըլըղտա նէ տէրէճէ քեամալը տէվամէթ իլէմիշ օլտուղունա պիր խայալը գավի սայըլըր տիր ։

ԼԻՒՔՍԷՄՊՈՒՐԿ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Մէզքիւր վագիա հագգընտա պիր Ալեման մուխպիրի Լէվնէթ Հէրըլտ ղազէթասընա չու ամիթուքի պիր գըթա խուլասայը իրսալ իլէմիշ տիր ։

Լուքսէմպուրկ գալէսինին 1815 սէնէսի միէօյլուք մուհարէպէսինտէն սօնրա, Ֆրանսանըն իսթիլասընտան օլունան պիր Թէսարրուֆի հիւճումէ գարշը պիր գալէ մագամընտա գուլլանմագ իչին Բրուսիայա վէրիլմիշ տէր խաթըր օլունմալըտըր ։

Լուքսէմպուրկ միւթթաֆիգա պիր գալէ օլունմագտան խալի վագըթ էվվէլ Բրուսիա ասքէրի Թարաֆընտան զապթ օլունմուշ իտի. Հօլանտա գըրալը 1867 իւթթիֆագընտա պու ուֆագ Ալմանեա տուգալըղընը աղէ իլէ իմփէրաթօր Նափօլէօնա սաթմագ ճահտընտա պուլունտուղու վագըթ, Վիէննա գօնֆէրանսընըն մուազզամ հիւքիւմէթլէրի Թարաֆընտան պէյան օլունան նիյէթլէրէ մուվաֆըգ սուրէթտէ մախալիֆ պիր մուամէլէտէ պուլունտու ։

Լուքսէմպուրկ սաթըլըն ալընմագ իլէ, Ֆրանսա իչին մէշհուր պիր գալէ օլաճագ իտի, վէ Մէց վէ Սթրասպուրկ իլէ պիրլիքլիքտէ հալտէ սամիլ Բրուսիայա գարշը Թէրաքը մէզքիւր գալէլէր կիպի Թէհտիտլի պիր մուհարէպէ սիլահը օլաճագ իտի. Լաքին մէզքիւր խուսուս մէվզուն խարիճ օլունմասը. չիւնքի Հօլանտա գըրալը էմրի պատիշէթէ մուղայիր հարէքէթ իտէրէք, քէնտինին պու նիյէթինի Չանկայա մաքալէ Բրուսիա մասլահաթ գիւզարընա պէյան իտէրէք, նիւթթին Ալմանեա մէմալիքինտէ անտլաշմա [illegible] Թաքրիք իլէմի ։

Պիր էնտանէ Ֆրանսա վէ Բրուսիա պէյնինտէ, մուհարէպէ միւճէրրէպ կէօրիւնիւր, լաքին Լօնտրա'տա գօնֆէրանս վէ խուսուսիլէ Ֆրանսա քէնտինին մուհարէպէ [illegible]

տարիքտաթընտա հուղըւլըղը ըմասդընը պիւլքէջ ; վէ Բրուսիա տախի քէնտի էէնի էեալէթլէրինի , Թարաքէյի ուղլաշմագ իլէ , ենիտէն Թէշքիլ իթմէք Թէշէպպիւսաթընա Տէր ճիհէթլէ մէշղուլ պուլունտուղունտան Ֆրանսա մահզուր մէզգիւրը քէնտի մէմալիքինէ իլհագ իթմէք նիեէթինտէն սարֆը նազար իթտի , վէ Բրուսիա տախի մէզքիւր տուգալըգ իչինտէ սաաքին տագլըմըզլարա տայիր պուլունան քէնտի հուգուգընը Թէրք իթտի ։

Լաքին շու քանիժէյը խաթըրտան չըգարմամալը , չէօյլէ քի , Բրուսիա հալընըդ դալէնին եգգ ըլմասը վէ քէնտի դալէ սաաքինինին կէրույէ չաղըրըլմասընտա շու չալըթ իլէ բոյլէ բէրդա կէօսթէրտի քի , մէզքիւր տուգալըգ գօնֆէրանսըն անըն խաղէրինէ վագ իթմիշ օլտուղու պիթարաֆլըգ գօրօմլաքընը քաւիլէն իճրա իթսին , վէ պօրճունտա գուսուր իթտիղինտէ իսէ մուաճիպ հիւքիւմէթլէր գապուլ իթմիշ օլտուգլարը Թէէմինաթը չէվիտ սուրէթտէ Թանզիմ միւթալաասը պէյնիչյու ։ Լաքին գօնֆէրանսըն խիթամընտան պիր գաչ հաֆթա սօնրա , օլ քամաւէ Ինկիլթէրանըն խարիճիյէ նազըրը պուլունան Լօրտ Ստանլի ումում գամարասընտա հիւ պօրճլու պուլունմասըղը հալտէ , մէզքիւր Թէէմինաթ խաղէրինէ օլ սուրէթտէ պիր կիւչահաթ վէրտի քի , հէման Բրուսիանըն , խաղէրինէ Թէէմին օլմագ իչին հագգը պուլունտուղու խուսուսլարը քաւիլէն հիչ չըգարտը ։

Լօրտ Ստանլինին իթիրազի պէյանաթըն էսասը շու իտի քի , աճնապի իլէ հիւքիւմէթլէրին Լիւքսէմպուրկուն պիթարաֆլըգընը քեաֆֆէսի պիրտէն Թէէմին իյլէմէլէրի խուսուսու պաշգա պիր շէյ իտիւք օլմայըբ , իլլա տօղրուտան տօղրու հիչ Թէէմին իթմէք տիմէք տիր . զիրա հիւքիւմէթլէր մէզքիւր Թէէմինաթը պիր վիճտան օլարագ գապուլ իթմիշ օլտուգլարընտան , մէզքիւր հիւքիւմէթլէրտէն հիչ պիրինին այրըճա անը մուհաֆազա իթմէյէ հագգը պուլունմամագտա տըր . իմտի պունտան մուղայրը , էկէր մուաճիպ հիւքիւմէթլէրտէն պիրինի մէզքիւր աճնապիյէ բայէթ իթմէզ իսէ , սայըր մուահիտլէր տախի նըզամ աճքեարինէ քէնտի պօրճլարընտան ազատէ օլմուշ օլաճագլար տըր ։

Պու խուսուս իսէ տէյիլ պաշգա պիր շէյ , իլլա նասըլ քի պիթիւն Ինկիլիզ ղազէթալարը տախի գապուլ իթմէքտէ տիրլէր ; Փիյլէն Բրուսիյա գարշը իչինտիշ պիր ճիհէնզա տըր . զիրա հիւքիւմէթի մէզքիւր էկէր Լիւքսէմպուրկ դալէսինի Թէրք իթմիշ իսէ , եալընըզ աճնապիէ մաիէթտա հիւքիւմէթլէր Թարաֆընտան անըն , Ֆրանսանըն զապթ իթմէյէ տայիր վագը օլան Թամաւընա գարշը մուհաֆազա օլունաճաղը Թէմինաթը իլէ իտի . վէ Փիւվագըտա տէյիլ չիմտի , իլլա օ վագըթ Լիւքսէմպուրկուն պիթարաֆլըղընը Թէէմին իյլէյէն աճնապիէ Փէսխ օլունտու , վէ պէօյլէլիքլէ Բրուսիա անը բէտտ իթսին իչին խըլալանմըշ օլան պօշ պիր քեադըտ օլտու քի , Բրուսիանըն անը բէտտ իթմէսի սալա քէնտի ձնօրունա տօղանմագ ։

Իշթէ 1857 աճնամէսինին իթիֆագըը Փիյլէն Լօրտ Ստէնլինին , հէմէն գօնֆէրանսըն տաղըլմասընտան սօնրա Բարլամէնթօտէ իթիրազի պէյանաթը իլէ Փէսխ օլտու , վէ պու նազարան տախի իւմիտ հէնուզ իլէ տիւչինիւլիւլմիւշ Թադտիրտէ , շու նէթիճէ չըգար քի Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի , Լիւքսէմպուրկա տայիր Բրուսիանըն մուխալիֆէթինը Թաքթը Թէղբէքիրէ պահանէ վէ հէման մէզքիւր տուգալըղըն Ալմանեա իլհագ օլմասընա տախի մուխալիֆէթ իթմէմէճէք տիր ։

Տէյլի Թէլէկրաֆ նամ Ինկիլիզ ղազէթասընըն մուխպիրի մօխսուսու , Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը մէօսիէ Մ. տը Շոսթրի Թարաֆընտան նոյ. 29 Թարիխլէ ; Բրուսիալըլարըն իշպու մուհարէպէտէ նէ աճրէճէ աճէչէթլու պիր Թարզտա մուհարէպէ իթմէքտէ օլտուգլարը հագգընտա , քեաֆֆէի սէֆիրլէրէ խիթապէն եազըլան միւզաքերէնամէ տօղրու լուղէթ պէ լուղէթ շու աթիտէքի քէլիմէլէրը եազմըշ տըր ։

«Մուհարէպէ յի հագըրէնին պաշլանկըճընտան պէրու իքի մուհարիպ օրտուլարը , միւսաւէլաթտա իքէն կէօրմէք Փուրսաթընտա պուլունտուգ կէլմիշ օլան Ինկիլիզ մուխպիրի , եալընըզ պէն օլտուղումտան , Բրուսիալըլարըն Ֆրանսատա նէ Թավըր ու հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուգլարընա տայիր Մ. Շօտօրտիյին միւզաքէրէսի հագգընտա տօղրուճա նէ քէտի սուրէթտէ պանա սիւալլէր օլունտու ; վէ պէն ճէվապ վէրտիմ վէ պունտան տախի Թաաճճիւպ իթէրիմ քի , պիր սուրէթինի սիզէ կէօսթէրմէքտէ օլտուղում մէզքիւր միւզաքերէյի տու մուամէլէ հիճըմ իթմէքլէրին Թաւր ու հարէքէթի ղալէթլէ խաֆիֆլէշտիրիլէրէք եազըլմըշ տըր ։

Պու իշին Թէֆթիշինէ կիրմէք վէ վօրթ եազըրընտա Ֆրանսըզլարըն իւք պօղղունլուղունտան պէրու կէօզիւմէ կէօրմիւշ օլտուղում հալէրի նէշր ու իլան իթմէնին նէ չիմտի վագթը տըր վէ նէ տախի պու բասթա նէրի տիր . Մահսիւս ղալէթ պիլիւք տիր վէ մէյտանա չըգաճագ տըր ; Քէնտի հալլէրինտէ վէ պիլա մուհաֆազա պուլունան քէօյլիւլէր հագգընտա գուլլանըլան ալչագ մուամէլաթ ու միւթէհէմմէլ [illegible] քեաֆֆէյի Բրուսիա զապըթանընը տախի խաճէլէթիւ Թէէսիւֆ խաքէրիմ . լաքին էկէր պու եախօտ պիր տիւնեատա պիր զաբէթ վէ չէրիւմ վար իսէ , քէնտի իւզէրինէ հիւճիւմ իթմիշ օլանլարըն եէտի իլէ Ֆրանսըզլարըն չէքիշ օլտուղու իքէնճէ վէ մէշագգաթըն պիր կիւն իսպաթը պէլլիճաք տըր ։

«Մ. տը Շօսօրտինին միւզաքէրէսինէ կէլինտիքտէ , էկէր նէժին իլէ Թաստիք մէճպուր օլուճ օլսա իտիմ տախի շունու սէօյլէյէճէքիմ քի , Ալզասա , Լօրէնտէ , Օտ Նիալէթինտէ վէ Բրուսիալըլարըն հէր պիր կէչտիքլէրի մահալլէրտէ կէօրտիւքլէրիմ պագարագ , մէզքիւր միւզաքերէ միւպալաղա աշգէմէյիլիք , հալպուքի սահիհլիք տախի պիրազ խաֆիֆլէշտիրմիշ տիր ։»

Իճնէպի ղազէթալարը , Բրուսիանըն Ֆրանսատա իթմէքտէ օլտուղու նիմալըղ ճէնկին տէվամը հագգընտա մութէմէտին Եւրօբանըն հիս իթմէքտէ օլտուղու տայղուլարը ըզհար իթմէքտէ տիրլէր . Մ. Շօտօրտինին միւզաքերէսինի գըրաաթ իթմէսի իլէ Ինկիլթէրա իթալեանէ նամ ղազէթա հէր տայիմ Բրուսիալըլար հագգընտա «պարպարլըղ» հայգըրըրագ մութալաասընա պաշլամըշ տըր ; քեզալիք Աբէնէր [illegible] ղազէթէլէր վէ եաղմաճըլար պագըրմըշլտա վէ պու ղազէթալար Բրուսիալըլար հագգընտա աֆօյլէնմէքտէ օլան վահշիլիքլերին աճնէպիլերին Թաաճճիպ իթմէքտէ տիրլէր : Պիլլախիր Բրուսիա ղազէթալարը տախի , քէնտի մէմլէքէթ Թապիաթը վէրէճէքլէրինի իչիախմէտի եաղմաճըլըքլարընը իզհարէ մէճպուր օլմուշլար տըր , վէ Կազէթ տը Քօլօնը պու պապտա հիսս իթտիքի իքրահիէթի զապթ իտէմէյէրէք պիր գաչ ժէներալլարըմըզ վար տըր քի , տէր , քեաֆֆէյի իհսանիէթ գանունլարընա մուխալիֆ տըրլար , պունլարըն եարմագ օլտուղուլարը ճէնկ աճէխէթլու պիր ճէնկ տէյիլ եաղմա վէ հայտուտ ճէնկի տիր , պու գանլը Թէրէն Ալման խալքը Թաչըրմագտա վէ Ալման ասաքիրինէ գօմանտա իթմէքտէ օլտուգլարընտա ութանմագտայըզ . պու գատար խայրըսըզ վէ զալիմ չէլէնքլէր եարար , պու գըրդըննըքլարը սէպէպի նէ տիր , [illegible] Լիւքսէմպուրկտա [illegible] մէքտուպ եազըլմըշ տըր Փիլ հինտ եւվէլքի քեամիլ էհալի օլարագ վէ պիրտէ օլմազլըգլարընա գիտաէ ղամիրմէ կէօրինէրէք քէնտիմիզի իլաւէ իլէ կէօսթէրմէյէլիմ ։

— Ալման ղազէթալարընտա Ալմանեա եէնի իմբարաթօրլուղու հագգընտա պազը տիգգաթա շայան միւթալէալար կէօրիւլմէքտէ տիր . Ֆըրանգֆուրտա մէսերրէթ իլէ աթֆ օլունան սապըգ իմբարաթօրլուղու իհյա պիր եէնի նիւմիւնէսի Ալմանեատա ավիտ օգունգագ իլէ գայաւէ օլունմուշտուր ; Հէչ պիր Թարաֆտան էնտիշէ պիր մէսերրէթ վէ աֆվինէ ալէմէթի կէօրիւլմէմիշ տիր . Կազէթ տը Քօլօնը , պու պիւյիւք վագաէ , պըրէխալէ մուաչիւմաթ իլէ եէնիլէյէ օլունաճագ մէրասիմուն բատրէթ պիր չէյ էրիշէ տօյմուշ տըր ։

Կազէթ տը Վէզէր նամ Ալման ղազէթասը իսէ , պու եագըն գօմէտիանըն աճըղ աչըգ իթիրաֆ իլէ ըզհար իթմէկտէ [illegible] իթմիշ տիր . Մէզքիւր ղազէթա , Բրուսիանըն էլ ալթընտան Պավիէրա մարքիզէթի իլէ քէնտի քէնտինէ իմբարաթօրլուգ Թաճը Թագըլմըշ իթտիրիշ օլտուղունու տէր խաթըրը իթմիշտիր . Պու խուսուսըն [illegible] մէզքիւր իմբարաթօրլուգ վագաասընըն քեավիլէն Թէէսիւ վէ էհէմմիէթինի ղայպ իթտի ։

Կազէթ տը Ֆրանքֆօրտ նամ ղազէթա աչըքտան աչըգա էն սըգըլ պիր սէրպէսթլիք [illegible] մագ պուլ օլաճագը պէհան իթմիշ տիր ։

Քօրէսբօնտանս Բրօվէնսիալ նամ բէսմի ղազէթա տախի , մէզքիւր վագաէ իւզէրինէ բէք զիյատէ իթիրազլը պիր լիսան գուլլանըբ Ֆրանսա իմբէրաթօրլուղու տայիմա աէթ օլմուշ օլան « իմբէրաթօրլուգ » [illegible] Թէքրարլար իթմիշ տիր ։

Ալմանեանըն ճիւմհուրիյէթ Թարաֆտարը օլան ղազէթալարը իսէ մուգայըրը օլարագ , Թէբրիքէ պիր միթալէա իլէ ; Ալմանեա իմբէրաթօրլուղունա աճիլտէքտէ տիրլէր . չիւնքի , տէրլէր , [illegible] Բրուսիա գըրալը [illegible] լէ Ալմանեատա ճիւմհուրիէթ իթմէիչէ գօյուլմուշ տուր . զիրա պիր միլլէթ իրքաէթի , վէ յալ վէ գիւճլէթլէրը աշաղը ալմագա տէքիա տէֆա եօրուլմագտան իսէ պիր Բրուսիա գըրալըընը Թախթընտան ինտիրմէքլիկ գալմըշ տըր իմիշ ։

Իշթէ Ալմանեանըն եէնի իմբէրաթօրլուղու պու հալ վէ պու գատարլըգէթլէ պաշլամըշ տըր ։

— Վէրսայլտան Թայմիսէ Թէլ օլունան նուէլ կազէթէ չու աթիքի սուրէթտէ եազըլմըշ տըր ։

Օրտու մէվքիինէ Նաբօլէօն ճըննընըն ինիտէն Թալիմ կէչիրիլմէսի նիյէթինտէ հագգընտա Ֆրանսըզ ղազէթէլէրինէ կէլէն կիպի Թէաճիւպ իտիլմիշ տիր . Ֆրանսըզ ղապիթլէրինին պու նիյեթէ տայիր պէօյլէ սէօլէ իլէ բօլթէսթօ իյլէմէլէրի Թէէսիրի գալմամըշ տըր վէ անիտէ Պօնաբարթ Թարաֆտարլարընըն էնթրիքաներինէ իթպաղ վէրմիշ տիր . Պուլունլարըն Փիյլէն իճրասընա իմքեանլար պու կիւնքի կիւն անըն մէվճուտ պուլմաղընը իհթիմալ էն կէօրմէմէտէ տիրլէր : պէլքի Ալման ասաքիրի Բարիզէ կիրէրէք օրտալըգը , լաքին աւուզ սօնրա Ալմանլար կէրի չէքիլտիքտէն սօնրա նէ օլաճագ ; պու բալարը քեաֆիլէն մէճհուլ տուր . Վիլհելմշօհէ իլէ Բրուսիա օրտու մէրքէզի պէյ միւնատէ իւնոէթ պուլունտուղու պիլէ հէման ինքեար օլունաճագ տըր ։

— Վէրսայլտան դէկէմ. 17 Թարիխլէ կազէթ տը Քէօս [illegible] Բարիզին Թօբու Թու Թումասը իչին միւհիմմաթ Թէքմիլ օլմասընա պէքլէնիլմէքտէ իմիշ . Չիւնքի կէրիտէ քէսիլմէյէրէք պիր աճէլէ հուճումէ կէթիրիլէճէք գատար Թօբու Թօփ մալա տէվամ օլունմալը տըր . Շըմէնտօֆէրին սօն մէրքէզինտէն Բարիզ էօնիւնէ գատար եոլլար հէման արապա եօլլարը իլէ կէօթիւրիլմիշ տիր ; պու իքի պարկիրլի հէր պիր արապատա 8-10 սանտըգ 24 սանթիմէթրոլուգ կիւլլէ վար տըր . հէր պիր սանտըղըն աղըրլըղը իքի կիւլլէ պուլունտուղու հալտէ , հէր պիր արապատա 46 եախուտ 20 կիւլլէ վար տըր . Փարիզ [illegible] քի , Թօբու Թու Թօփլարընը [illegible] եալընըզ պու պիր սադըրընըն միւհիմմաթընը կէթիրմէք իչին 50 արապալար պայըր վէ պու արապաերըն Լանիեէն Թաշըեալըրա գատար կէլմէսինէ [illegible] կիւն լազըմ տըր [illegible] անլաշըլըր , 14 կիւն Թօբու Թու Թուլմագ իչին նէ գատար միւհիմմաթ Թօբլանըլմագ իգթիզա իտէճէկինի հիսապ իտէպիլիրլէր ։

— Ֆրանսըզ էհալիսինին մուգավէմէթինէ գարշը ուղրաշմագ իչին Բրուսիանըն նէ աճրէճէ փէթաքեարլըղա մէճպուր օլմուշ օլտուղունու Փարիզ իթմէք իչին , Լանտրէի սաաքինինին էն զիյատէ իթիբարլընը տախի միլաղ Թանզիմ չաղըրըլմըշ տըր քի , [illegible] տախիլի մէմլէքէթէ կէօնտէրիլմէ [illegible] , Քէօթրէն սաաքինի տախի Ֆրանսայա կէօնտէրիլմիշ տիր ։

Ֆրանսայա կէօնտէրիլէն [illegible] պուլունտուղու մուգաֆելէթ [illegible] հիւքիւմէթ [illegible] Թէմինաթ [illegible] լարը [illegible] չէքիլէր մուհարէբէ հալինտէ [illegible] տըր ։

րալ, եսիրլէրի զաեէթ սըղըլ վէ սէրթ կէօզէթլէմէլէրի իչին վալիլէրէ վէքյալէ գօմանտանլարընա էմր կէօնտէրիլմիշ տիր ։

— Ալմանեա իմբէրաթօրլուղու թաճընը Ալմանեա բարլամէնթօսու թարաֆընտան, մեճլիսի մեզքիւրի րէյիսի Սիմսօն նամ զաթ գրալ նիյաբէթագրէթլէրինէ թագտիմ իթմիշ տիր ։

— Պու տէֆա Սէթրազպուրկ չէհրի հագգընտա պիր եէնի նըզամ մեվգըյի իճրաեէ վազ օլունմուշ տուր. չեօյլէ քի, ճիւնհէ վէ ճինաեէթ տավալարը, հարպ տիվանը մարիֆէթի իլէ կէօրիւլէճէք տիր. իշպու նիյաեօմ հալբէթլէրինին Ալզասլըլարըն կէօնիւլնի գազանմագ իչին թէտպիրի կէօրիւնիւր քի պու տուր ։

— Կէօլնի, Հիրշպէրկ, Մինտէն, Միւնսթըր, Օբբըլէն, Թրէվ վէ Մակտըպուրկ գալէլէրինտէ պուլունան Ֆըրանսըզ զապիթ եսիրլէրինտէն գաչանլարըն եայընըզ ալթը նէֆէրի էլէ կէչմիշ վէ տիվանը հարպ հուզուրունտա 20 չէր սէնէ պիր գալէտէ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլունմուշլար տըր ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Մատրիտ 4 յունվ.

Եէնի գաբինէթօ չու աթիտէքի սուրէթտէ թէշքիլ օլունմուշ տուր ։

Մ. Սէրան, րէյիսի վիւքէլա վէ հարպիյէ ։

Մ. Մարթէս, խարիճիյէ ։

Մ. Սակասթա, տախիլիյէ ։

Մ. Մօրէթ, մալիյէ ։

Վիէննա 4 յունվ. ախշամ սաաթ 6 տագիգա 10 ։

Նուէլ-Բրէօ-Լիւր նամ զաղէթա, Մ. Պիզմարքըն թէպլիղաթընա գարշըլըգ Մ. Պէօյսթ թարաֆընտան վէրիլէն ճէվաբըն սուրէթինի նէշր էյլէմիշ տիր. Մ. Պէօյսթ զաննը իտէր քի պու արա Բրուսիա աէհտնամէսինին իւչիւնճիւ մատտէլէրէ կիրիշմէք մունասիպէթսիզ տիր. վէ իլէրուտէ, Ավուսթրիա իլէ Ալմանեա պէյնինտէ պագը օլաճագ օլան ինսիյաբէթլէր, ճիհէտէ Ալմանեա պիրլիյինի վիւճուտէ կէթիրմիշ պիր վագա մագամընտա նազար օլունմասը լազըմ ու գարար վէրիլէճէք տիր ։

Բրուսիա թարաֆընտան պիլտիրիլմիշ օլան եէնի թէպլիղաթա պագըլէյերէք, Մ. Պէօյսթ չիմտիտէն Ավուսթրիանըն Ալմանեա իլէ էն զիյատէ տօսթանէ սուրէթտէ ինսիյաբէթլէրտէ պուլունմագ արզուսընի թաաքիպ էտէր, եօյլէ պիր ինսիյաբէթ քի Ավրոբանըն տէվամ իտէճէք պիր սուլհա թէէմինաթ օլաբիլսին. Մինչօմլէ ճիհհէթլէրի Ավուսթրիա իմբէրաթօրունուն տախի պունը արզու վէ թաղատա պուլունտուղունու իշար էթմիշ տիր ։

Աթինա 2 յունվար.

Մ. Նօէլ քէնտիլիկինտէն կէլիպ հիւքիւմէթէ թէսլիմ օլմուշ տուր ։

Մարսիլիա 6 յունվ.

Բրուսիա հիւքիւմէթի Մանշ տէնիզինտէ ատէն քէօմիւրիւ ախզըլթասընտա տայիր ալտըղը գարարըմըզ տըր ։

Ավուսթրիա վէ Բրուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ վուգու պուլմուշ օլմասընա տայիր կէզէն թէվաթուրուն հիչ ասըլ եօգ տուր ։

Ցանվար իքինճի Բրուսիալըլար Պէլֆօր գալէսինի պօմպարտըմանա պաշլար իտէտէ, գալէյէ հիչ պիր զարար վէրէմէմիշլէր տիր ։ Գ—յէ ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Խէրսէք կէօլ գուրութմագ մէսէլէսի [illegible]

Գանտատան պիր գաչ սէնէ մուգատտէմ վէ յալուտ էսնաֆի տէլլալլարընտան պիրինէ պիր սահաթ գօրտօն Լաղըմ օլտուղունտան, իշ գօրտօն ալըպ էվինէ կէօթիւրիւր. Էվտէն պիրինի պէյէնիրլէր վէ տիկէր իքիսի տէլլալը մէրգում սահանընա վէրմէք իւզրէ կէրույէ կէթիրիր, ֆագաթ սահիպի հէնուզ չարշըյա կէլմէմիշ օլտուղունտան, իւզէրինտէ սագլար վէ իչինէ տէվամ իտէր. պու արա հէր նասըլ իսէ ճէպինտէն գապըպ տուշէր, եանընտա տուրան պիր միանճը պունու կէօրիւր վէ գօմշու լարընըն թօզունու սիլմէք պէհանէսի իլէ, եէրէ տիւշէն իքի գօրտօնու ալըրգ պիրլէ արգա սօգագա տուքքեանընա պիրինէ կէօթիւրիւպ, չունլարը ազաճըղ սագլա տէր, վէ հիչ պիր չէյտէն խապէրի եօգ տուր կիպի չարշըյա կէլիր. սահանը պիրազ կէչտիքտէն սօնրա, տէլլալ, գօրտօնլարը սահանըն վէրմէք իչին ճէպլէրինի արար վէ գօրտօնլարըն տիւշմիւշ օլտուղունու տուեար, վէ տուրմուշ վէ տօլաշմըշ օլտուղու եէրլէրտէ արար, վէ թապաթի իլէտէ չօգ լար տուեարլար ։

Գունլարտան պիրինի ֆիլան միանճը տէմին սէնին եանընտա իքէն եէրէ էյիլտի, ամմա նէ ալտը պիլմէմ տէր. միանճըեը կէթիրտիրլէր. իսթինիւ սօեալլար, ֆագաթ հիչ պիր չէյ պուլամատըղըն սալը վէրիրլէր վէ զանլըյը տէլլալ պիր գօրտօն ալըպ իւչ գօրտօն պէտէլինի էօտէր ։

Արասը պիր իքի սէնէ կէչէր, գօրտօնու սագլայան ուսթա, արգա սօգագտաքի տիւքքեանընտան չըգար, վէ գօրտօնլարըն ճայը օլտուղու սօն ամ ծայընըր ։

Պիր կիւն մէզգիւր միանճը իլէ, գօրտօնու սագլայան ուսթա պիր մուարաղաեա թութուշուրլար, պու արա ուսթա միանճըեա տէօնիւպ «սէն տէյիլ մի իսին ֆալան վագըթ 2 գօրտօն պունա սագլաթմըն վէ սօնրատան կէլիպ պարապարը ալտըն» տէր. գօմշուլար աթիք վագաատան խապէրտար օլմալըն «նասըլ գօրտօն», հէյէ ալաhը սէվէրսէն սէօյլէ, տէյերէք քէյֆիյէթի աննարլար, տէլլալը չաղըրըըլար, կըրըըզ պուլունտուղունու պիլտիրիրլէր, արանա աստամ տիւշէր, ալլահտան պուլունուն վէ սաջըրէ տէյերէք կըրըըզ միանճըըն էլինտէն չալտըղը գօրտօնլարըն պէտէլինէ պիր թաժվիլ ալըրլար վէ պիլա ճէզա պըրագըրլար վէ պէօյլէճէ մէզքիւր միանճը քիսալինէ տէվամ իտէր ։

Գույալմեճլարտա պիր ատէթ վարտըր. չեօյլէ քի հէր տիւքքեանըն պիր միանճըյը պուլունուր, պու միանճը հէր ախշամ օլ տիւքքեանըն սանտըղընը պէգէմէթէ կէօթիւրիւր ։

Պէօյլէճէ պու միանճըտա պիր ուսթաեա չըգըար վէ սանտըղընը պէգէմէթէ պաշլար ։

Կէչէն հաֆթալար պու ուսթա 25 լիրալըգ պիր մալ սաթար վէ ալտըղը 25 լիրայը պըրըճա պիր քէսէ իչինտէ սանտըղընա գօր, արասը պիր իքի կիւն կէչտիկինտէ, քէսէտէն լիրալարը չըգարտըղընտա 4 լիրա էքսիք պուլուր, միանճըեը չաղըրըպ սօրըրլար, միանճը, սանտըղըն ալթընտաքի թահթաեը չագըր ուճու իլէ չըգարըպ, մէզքիւր 4 լիրայը ալտըղընը իգրար էյլէր վէ աղըշըպ

[illegible] մէրգում սահանըն սօնրա, օրատան 4 լի- րաեա պիր թահվիլ իմզալայըպ ուսթաեա եէտիրմիւշ իտէր, մէրգում ուսթա սօնրատան կիւնէ չըբէհէ յէ զաճիպ օլարագ, սանտըղընը հեսապ իթտիկինտէ 80–90 լիրա էքսիք պուլուր, ֆագաթ պիլմէ յիզ քի պու սօնրաքի մէսալէյէ էյէ իթմէք իչին նէ թարիք թուլթար ։

Տիւնեաստա էմնիյէթ վէ քըեմէթի օլմայըճա հիչ պիր իշ օլամազ օլտուղու կիպի, խըրսըզլըգ կէօզ գարամագ օլտուղճա էմնիյէթ ասլա հասըլ օլամայաճաղը աշիքեար տըր. խուսուսա քի քույումճու միանճըլարընըն պաշլըճա հիչ պիր սէրմայէսի օլմայըպ, սըրփ էմնիյէթտէն իպարէթ տիր. իմտի պէօյլէճէ պիր աատըմը աճըրմագ, ասլա աճըրմագ օլմայըպ, իլլա քէնտիլէրինի թէքլիֆլէն էօլտիւրմէք տիր. վէ նասըլ քի գօրտօն խըրսըզլըղընտա կէօզ գարամանըն նէթիճէսի սանտըգ աչմագ խըրսըզլըղընտա գարար գըլաճաղը, պէօյլէտէ սանտըգ աչմագ խըրսըզլըղընա կէօզ գարամագ նէտէ գարար գըլաճաղը աշիքեար տըր, իշտէ 4 վէ 80–90 լիրայը չալտըրան ուսթանըն չալըր բարըղընա պիր եօլ իլէ էրէ իթմէք էֆքեարտա վէ պագի գօլայ ճէզասըր ալլահըն պուլուն թումէքքէ իսնատ իլէ մաղլիւմիզ օլտուղունու պիր վազիֆէմիզ պիլ իճրա իչիւն պէնտիմիզի չու թօղ բուլուզու տույուլմագ էմնիյէթինտէ իտէր խալգ իլթիմաս իտէրիզ. եանի, խըրսըզա կէօզ գարամագ եախօտ խըրսըզը ճէզասըզ պըրագմագ մանիէի խըրսըզլըգ տըր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՐՍՏԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր [illegible] ինչ է հարստահարութիւն, [illegible] թէ ոչ իրաւանց դէմ գործուած զրկանք ու բռնութիւն ։

Գաւառներու մէջ ազգայնոց կրած հարստահարութեանց համար հանրագիրներ ներկայացան Ընդհ. Ժողովին, և Ցանձնաժողով կազմուեցաւ անոնց պատճառը քննել ու ճարը մտածելու համար ։ մինչդեռ նոյն խօսքը Կ. Պոլսոյ ազգայինք, Պատրիարքն ու վէքիլը միանգամայն հարստահարութեան տակ կը գտնուին ։

Ազգայիններէն մ՚կը ն, տասնըվեց տարի առաջ կատարուած գաւառի մը վերաբերեալ սրճանադրութեան մը օրինակը առնուլ պէտք կըլլայ Պատրիարքարանէն, վէքիլը Սիմէօն եպիսկոպոս և Սրբազան Պատրիարքը հրաման կընեն որ տրուի, բայց դիւանատունը չի տար, ըսելով թէ «Ալիքսան էֆէնտին հրաման չունի» ։

Այս տեսակ արձանագրութիւնները ամեն ազգային ունելու իրաւունք ունի և Պատրիարքարանն ալ տալու պարտք, որուն փոխարէն Պատրիարքարանն ալ արշիալ տուրք մը ուզելու իրաւունք ունի, և ազգայինք զայն տալու պարտք ։

Այս փոխադարձ պարտեաց զլացումը որ կողմէն ալ ըլլայ, զրկանք է, բռնութիւն է և հարստահարութիւն ։

Գիտենք որ Ալիքսան էֆէնտի մը ինքնին իրաւասութիւն չունի Պատրիարքին հրամանին վրայ բանալու, զի ինքը Պատրիարքին ատենադպիրն է և ոչ Պատրիարքը անոր, բայց արդեօք համարձակած է ատանկ տընօրէնութեան մը, ըսել կըլլայ որ Պատրիարքէն զատ աղբիւր մը ունի իր այդ իրաւասութեանը, որ աչառակը դիտելով ազգայինք և ազգային ատեանց գործավարութեանց նկատմամբ վատահութիւն կրցած չունենալու, բռնութեանց և հարստահարութեանց աղբիւրը ։

Այս պարագայից մէջ, ըստ իս, Մեծ. խմբագիր, նախ Պատրիարքարանը, Պատրիարքը և Պոլսոյ ազգայինք հարստահարութենէ փրկելու ճարը նայելու է հարստահարութեանց յանձնաժողովը և Ընդհ. Ժողովը, ապա գաւառայինքը ։ ԶԱԻԷՆ

Կ. Պոլիս 24 դեկտ. 1870 ։

Պրուսայ 18 դեկտ. 1870.

Մ. Խմբագիր.

Տեղական կամ քաղաքական ըմբռնելու վրայ գրելիք մը չունիմ այժմ առայժմ, բայց եթէ կուզեն, ազգային գօհացուցիչ լուրեր կրնամ ձեզ հաղորդել ։

Քիչ օրէն առաջ տարի մը պիտի ըլլայ որ տեղւոյս ազգայինք առհմնադրական օրինօք կը կառավարուին, մերագարեինամ Տ. Տ. Բարդուղիմէոս ազգասէր Գեր. Արքազան առաջնորդին աջակցութեամբ ։ Քաղաքական և Թաղական Ժողովոյ Մեծ. էֆէնտիները անվրէպ կը շարունակեն իրենց ստացած պաշտօնը, և Ժողովրդեան գոհունակութիւնը կը գրաւեն միշտ իրենց վրայ ։

Ինչպէս որ առաջ, նոյնպէս այժմ, ոչ Ս. առաջնորդին ոչ ազգային Ժողովոյ Մեծ. էֆէնտիներու և ոչ ալ Ժողովրդեան մէջ խռովութիւն, ատելութիւն, կիրք կամ կուսակցութիւն երբէք, բոլոր քաղաքացիք խաղաղ են, եթէ երբեմն կը լսէք թէ տեղւոյս հասարակութեան մէջ անհամաձայնութեան վէճեր կը տիրեն, պէտք է բաջ համոզուիք որ թէև վէճ մը կամ անհամաձայնութեան կայծ մը կայ այս տեղ, բայց և այնպէս, այս վէճն ու անհամաձայնութիւնը ազգային [illegible] կերպարանք մը տալ ուզողը, Եըշմարտութեան դէմ, ոճրագործէ մը աւելի անօթահար կրնիկ ։ — Բազմաթիւ փորձերով հասկցուեցաւ որ մութի մէջ խաւարած և ցերեկուան մէջ փաստերով չը հաստատուած վէճ մը իրական չէ, այլ պարզ անձնական կիրք մ՚է ։

Այս վէճը երկու երեք անձինքներու մէջ տիրող անձնական կամըլաւ ւս է ըսել բօս գոյչերը բռնած կիրք է, որ չատեր զանի իրենց բերաններուն մէջ առդիս անդին յեղյեղելով ազգային վէճերու կերպարանք մը տալ կը ձեւացնեն ։ Բայց աշխարհ թող լաւ հասկնայ որ անձնական ատելութիւնները ազգային խնդիրներու հետ երբէք յարաբերութիւն չունին և չեն կրնար ունենալ ։

Տեր մեղայ է այստեղ ես պահ մը ըսեմ, որպէս զի իրաց ճշմարտութիւնը, Ներսէս սրբազանը խոստովանի աշխարհի առաջ ։

Վերջին միտք վարժարանը յետադէմ ընթացք մը բռնած է ։ Տեղւոյս Ս. Առաջնորդն ու Թաղական էֆէնտիները կաշխատին ամենայն փութով ժամ յառաջ բարեկարգ վիճակի մը վերածել Ազգային վարժարանը ։ Կը յուսամ որ այս մասին քիչ օրէն աղէկ լուրեր պիտի կրնամ Ձեզ հաղորդել ։

Ներկայս Ձեր պատուական Օրագրոյ մերձաւորս էջերուն մէջ անսնել կը ցանկամ. մնամ եայլն ։ Հրանդ.

Կ. Պոլիս 24 դեկտ. 1870

Մ. Խմբագիր.

Խնդրեմ պաշտօնական հանրաբերով հրատարակել սիրով ՚ի գիտութիւն հայ հայրենեաց ։

· Սուրհանդակ Սիւնեաց ·

Աստուածստեղծ Մարդոյն մեղսամակարդ զաւակ լինելով սխալեցայ և ես բանսարկու օձին պատրիչ խօսքերէն, որ կ'ստիպէր գործել զանվայելս իմս վարդապետական սրբազան կոչման և կարգի. մէջպէտ Նախահայրն Եւայ, օձին վրայ ձգեց աստուածավրէժ դատապարտութեան յանցանքը. բայց ես միայն իմ տկար, ողբէտ անփորձութեանս վրայ կը կրեմ, վասն զի ամենագետ չէի և հմտափորձ աշխարհի բիւրակերպ վտանգներուն թո՛ղ իմաստասիրեն. եթէ սրբէչափակ բոցեղէն դրախտին մէջ օձ կար — ապա այս անպարիսպ անպահապան Հայաստանը ո՛րքան աժդահակներ կը գտնուին. փա՛ռք Աստուծոյ, որ ողորմեց մեղդրութեան և զղջման շնորհ մը ծագելով.

Յայտնի է ո՛ գիտէ, նոյն անխաբ և գիտուն մարդիկը ծիծաղած լինին և պարզամիտ հաւատացեալք գայթակղած իմ հանդերձափորձութեանս վրայ տարակուսելով թէ. մի՞ դուցէ Սիւնեացն կասկածելի իցէ 'ի հաւատոյս Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ ո՛չ բնաւ. զի եթէ 1563 տարուան հնապարծ եկեղեցին (ուր էջ Միածինն յերկնից ըստ համաշխարհական աւանդութեանց) կասկածելի իցէ և անբարեկարգ — հնարակարկատ հրէախուժան Նորաղանդ չորմոդ դաւանութիւններն ի՛նչ բանի պէտք պիտոր գան, եթէ ոչ չարաչար հոգեգողութեանց և աստուածանզով անապաշտութեանց . . .

Այսօր Ս. Պատրիարք Հօր հեռատես խոհուն խորհրդով խոստովանիմ հրապարակաւ իմ մարդկային սխալականութիւնս և խնդրեմ սիրելի Ազգէս և հոգեւոր կարգակիցներէս՝ որ ուղղեն այսուհետեւ իւրեանց սիրտն դէպ 'ի ինձ — և խնդրեն յԱստուծոյ զողորմութիւն յանցանացս և կարողութիւն հոգւոյս, որպէս և մեք բազումք մերոց գայթակղեցուցիչ պարապմանց. որով կը վերանայ անշուշտ հասարակաց խռովութիւնն և կը ծաւալի Աստուծով խաղաղութիւն ամենեցուն.

Իսկ հրաժարիմ 'ի սատանայի ամենայն խաբէութենէն և դառնամ 'ի լոյս աստուածգիտութեան 'ի ծոց կաթուղիկէ Ուղղափառ մայր եկեղեցւոյ Հայաստանեայց, և խոստանամ ուրացող Պետրոսին պէս ընտրեալ վէմ լինել խանդարեալ եկեղեցւոյն սրբոյ, և հալածող Պօղոսի նման փառաւոր առնել զԱստուած 'ի մէջ հեթանոսաց շնորհօք Յիսուսի Հոգւոյն, որ ընտրեաց զիս 'ի սկզբանէ քարոզ կալ բանին ճշմարիտ կենաց.

Աղօթարար Հայ Ազգիս
[illegible] Սիւնեաց.

ԹԱՏՐՈՆ ՕՍՄԱՆԻԵՅ

ԿԷՏԻՔ ՓԱՇԱ

1870 ԴԵԿ. 26 ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄ 2 1/2

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Պ. Յ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

Գ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԻԷՐ ՏԱՐԷՑՕ
ԿԱՄ
ԴԻՆՏՕՐԷԻ ԱՂՋԻԿԸ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ
'ի [illegible]

ՊԱՐ ՊԻՍԴԱԼԵՑԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐԱՑ
[illegible]

[illegible]

ԺԱԳ ԱԼԷՔՍԱՆ

ԷՃԶԱ ՏԷՓՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆՈՒՄԸՐՕ 16

Կէրէք մէզքիւր մաղազատա, վէ կէրէք Բէզա պաշը խանը իչէրիսինտէ վագը Նօ. 1 մաղազատա եալընըզ էկզիւն, վէ նօղատա 111 նիւմէրօլու էճզահանէտէ խաէ, կէրէք բէրէքէթլի, վէ կէրէք էկզիւն օլարագ, հէմ պահալը էհվէն, վէ հէմ աղա հէյէսիզ օլմագ չարթը իլէ, ամթիւալը էֆզալար ֆիւրուխթ օլունմագտատըր:

Չէլիկ չուբուգլարը էնվայի թիւրլիւսիւ, քէզալիք ճէվիզ չապուգլարը, պալըգ եաղլարը, չիգօլաթալար, խըրիրլէր, մաուլն սուլարը, կիւզէլինա չարապլարը քեաֆֆէսի ճէնքիւի օլմագ գավիյէ. մինւյէ գուվվէթ վէրիճի Գագաօ գահվէսի, ալա չիգօլաթալար, հէր նէվի սօրբօ չարապլարը, մաուլն սուլարը, վէ հէչ պիր հէյէսի օլմայան պիրինճի պալըգ եաղլարը. քէզալիք գօզուլու էչզալար, գառըգ պալլարը, գօրաէ, քէչի մէմէսի, թէնտըրըէլէր, թիւրլիւ թիւրլիւ պալլար, վէ հէր թիւրլիւ գօրը վէ եըքէք խամթէմէքլէրի իչին հէր նէվի էլաթլար պուլունուր, վէ սայըր տիւքեաններտէն էհվէն ֆիատ իլէ սաթըլտըղը մախսուսէն իլան օլունուր:

Քէզալիք էզքիւրիւն իչին եէնի իճատ օլունմուշ օլան, վէ բէք չօգ բըռօվալար իլէ ֆայտասը ըսպաթ օլունմուշ, խաւսը վէ թապէ սաքըզը չուբուգլարը պուլունուր, կէրէք Ալիթանէտէ պուլունան էճզաճըլարտա, վէ կէրէք Թաշրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմլէրէ ղայէթ էհվէն ֆիատ իլէ սաթըլմագտատըր:

Մէնզքիւր քեաֆֆէսի ֆիւրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրանըն էն մէշհուր Ֆապրիգաէրընտան, Ֆ. Գուրլէնի ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէրլինտէն, Միլանոտան, Վիէննատան, Բարիզտէն վէ իթալեատա պուլունան մէշհուր ֆապրիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր:

ԽՍԱԼԹ

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
Յ. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

Յ. Պէշիկթաշլեանի սկզբունքն ու հոգին իր գործոց մէջ անաղարտ կը տեսնուի:

Հազուագիւտ Հայ մ՚էր նա. անոր գաղափարին մէջ որոշ գծուած էր ազգային միութիւնը. կրօնքի խորութիւնը չէր կարողնար անոր գաղափարած միութեան գիծը այս ու այն կողմ խոտորել:

Պէշիկթաշլեան չունեցաւ այն բաղդը որ իր գաղափարին գործադրութիւնը տեսնէր. չունեցաւ նաեւ այն բաղդը որ՝ ներկայ վէճին մէջ իր դերը կենդանւոյն կատարէր:

Բայց ունեցաւ այն բաղդը որ՝ իր ընկերները չը մոռցան զինքը. հաւաքեցին անոր բոլոր գրութիւններն ու մէկ գործ ամբողջ հրատարակեցին, որ կը ծախուի 1 արծաթ մեճիտ Քափաֆեան և այլ գրավաճառաց քով. հոն կը տեսնուի Յ. Պէշիկթաշլեանի հաստատամտութիւնը և անփոփոխ սկզբունքը որ՝ տարբեր տարբեր առիթներու մէջ միշտ տարբեր եղանակաւ բայց մի և նոյն սկզբամբ, մի և նոյն պարզութեամբ, մի և նոյն մաքուր լեզուով յայտնուած է:

ՕԳՏԱԿԱՐ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ
Ա.
ՄԱՐԴԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա.
ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՏԵՍԱԿԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Ներկայ տետրակս, որ Վէնետիկի կայսերական Ակադեմիայէն, Գաղղիոյ վեհափառ թագուհւոյն պաշտպանութեանը տակ կազմուած ժողովրդական կաճառին մէջ [illegible] միութեանը վրայ ճառն է, մեր հրատարակութիւնը ՕԳՏԱԿԱՐ ՏԵՏՐԱԿԱՑ առաջինը կ՚ընեմք:

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆ

ՔԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ՀԵԳԱՐԱՆ
ԿԱՄ
ԵՂԱՆԱԿ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՎԵՑ ԴԱՍՈՎ ՈՒՍԱՆԵԼԻ

Քերականիս գինը ամէն տեղ 10 փարայ է. Դպրոցաց համար և հարիւրաւոր առնողին զեղչով կը տրուի:

Զարդարեան գործարանը և Վաճառանոցը կը գտնուին նաև չինուած գրի տեսակներ և այլ դպրոցական պիտոյքներ:

ԱՐԱՄԵԱՆ
ՓՈՔՐ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ
1871
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
Գին մեծի 80 փարայ.
Գին փոքրոյ 30 փարայ.

Կը ծախուի 'ի գրատան Փարիզու և գրատան Գափամճեանի և յայլ տեղ:

Այս առթիւ պարտք կը համարիմք իմացնել թէ՝ Արամեան տպարանէն ելած խաղամիան որ՝ յանուն Արամեանի ծախուելու վրայ է, Արամեանի չը վերաբերիր բնաւ:

Լրագրոյս տպարանը՝ Նուրօսմանեան խան Թիւ 4—5՝ ամբողջեան տպագրական օժանդակ համաձայն, հայերէն տառերով, գիրք, տետրակ, յայտարարութիւն, նամակ, քուէնամակ, տոմսակ, անդորրագիր, հարսանեաց և ննջեցելոց հրաւէրագիր. աժան գնով և մաքուր կերպով տպագրելու պատրաստ ըլլալովն, հրա[illegible]

ՇԻՐԱԶ ԹԻՄՊԷՔԻՍԻ

Տէրի Ալթէտէ, խասըրճըլար իչինտէ, Նօ. 23 Պալըքեան վարդանի մաղազասընտա Շիրազ թէմպէքիսինին ալըլ վէ գօզ ալլը ճինսի օլարագ եէնի կէլմիշ օլտուղունտան, էհհալիյէ թավսիէթլէրէ խասսէթէն իլան օլունուր:

SUN FIRE OFFICE
LONDOE

ՍԸՆ ՖԱՅԸՐ ՕՖՖԻՍ
ԵԱՆԿԸՆ ԻՉԻՆ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Իշպու գումբանեա, Լօնտրատա 1710 տա թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, էվ, էշեա, վէ էմթիէայի սայիրէ, հէր ճինս էմթիա, ֆապրիգայա եախօտ պրագաթա սայիր ալէթլար, լիմանլարտա պուլունան կէմիլէր, վէ տէրունինտէքի մալլէր, եաբըլմագտա վէ եախօտ թամիր օլունմագտա պուլունան կէմիլէր վէ ղայրիհի, վէ ղայրիհիմ, եանկընտա գարշը սիկուրթա իթմէք, քէզա գարշի մէզքիւր գումբանեա սաթըլմագ իթմէք իչին իզըն խօտէր:

Սիկուրթայա գօնմագ խմթէյէնլէրէ գօլայլըգ օլմագ իչին, իճապլար ղայէթ էհվէն ֆիաթ իլէ այընմագտատըր:

Ղալաթատա օլանլարըն գումբանեայը մէզքիւրուն Գալաթատա Բէրչէմպէ բազարընտա Նօ. 24 Մ. Հանսօն Քամբանիէ վէ գումբանեանըն Աճէնթէսինէ մուրաճաաթ էյլէմէլէրի:

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

ԵԱՆԿԸՆ ԻՉԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ
« ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ »
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Պու կիւնքի թէքմիլ սէրմայէսի (անուանական)	Լրյ. ինկ.	5.000.000
ԽԱՆԻ	Լրյ. ինկ.	
Ասըլ սէրմայէ		2.000.000
Շիմտիյէ տէք քեարտան արթըրըլմըշ		2.838.119
Պու կիւնքի մէվճուտ սէրմայէսի		4.838.119
Գումպանեանըն սընէլիք իրատը		800.000

Իշպու գումպանեա 1809 տա, եանի պունտան 61 սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինտէն մաատէ քեարտան արթըրըլան պէօյլէ մէպլաղ իլէ տիւնեանըն էն պէօյլէ շիրքէթլէրինին սըրասընա կէչմիշ տիր:

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա վէ կէրէք Աթամիօլ վէ Կալաթա կէօմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի, վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էմթիէայի սայիրէ վէ էշեա, քէօշքլէրտէ վէ եախօտ շէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլան իտէր:

Սիկուրթա թութմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գէօրտ պէյ խանընտա Նօ. 9 մէզքիւր գումպանեա թարաֆընտան գումբանիէթէ քեամիլէ պուլունան ամէնթի Մ. Օբէլիլբ Բ. Սուլանտա վէ եախօտ իսթանպօլտա Շէրիֆ պաշա խանընտա Համբարձում աղա Թօփճեանա մուրաճաաթ էյլէմէլէրի:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԱԶ ՎԷ ՄԻՒԷԼԻՖ
ՕՀԱՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ ԹԻՊՕԳՐԱՖԽԱՆԷՍԻՆՏԷ ՆՈՒՐՕՍՄԱՆԵԱՆ ԽԱՆ [illegible]